

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold, 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 10. avgusta 1887.

Obseg: Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Vprašanja in odgovori. — Razne reči. — Gospodarske novice. — Kmetijsko slovstvo. — Druga glavna skupščina društva sv. Cirila in Metoda dné 19. julija 1887 v Trstu. (Konec.) — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Govor poslanca Ferjančiča v državnem zboru dne 25. maja. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dné 17. julija 1887.

Posvetovanje je vodil društveni predsednik gospod Gustav grof Thurn, navzočni so pa bili g. podpredsednik Jos. Fr. Seunig in odborniki gg. Lenarčič, Murnik, dr. Poklukar, Povše, Robič ter tajnik Gustav Pirc.

Podpredsednik J. Fr. Seunig poroča, da je Nj. vel. presvitli cesar potrdil izvolitev gospoda grofa Thurna za predsednika družbi, ter ga pozdravi v imenu odbora. Gospod grof Thurn se zahvali za pozdrav ter pozivlje odbor, naj deluje zložno z njim za kmetijsko korist dežele naše.

Predsednik poroča odboru o delovanju konjarskega odseka.

Podružnici metliški se podari za kmetijsko loterijo, ki jo priredi 29. avgusta v Metliki, velik stroj za robkanje turščice ter 20 gld. gotovine.

Stroj za izdelovanje drenažnih cevi, katerega ima sedaj na posodo gosp. grof E. Auersperg na Šrajbarskem Turnu, ukrene glavni odbor posoditi gosp. Franju Gregurki, posestniku na Sinji gorici.

Vsled poziva predsednika društva za varstvo avstrijskega vinarstva gospoda grofa Coroninija ukrene glavni odbor prositi podružnico v Novem mestu in gospoda R. Dolenca, vodjo v Grmu, da osnujejo podružnico tega društva za Kranjsko.

Dopis vis. c. kr. kmetijskega ministerstva o uredbi kmetijskega pouka na pripravnici v Ljubljani odstopi se v posvetovanje in poročanje odseku za splošne reči. Ravno tako tudi poročilo potovalnega učitelja o šolskih vrtilih na Kranjskem.

Zastopnika za IV. avstrijski shod vinarski, ki bode l. 1890. v Gorici, glavni odbor ukrene za sedaj ne še imenovati, ker je čas dotle še predolg, in ker vsa potrebna pojasnila za sedaj lahko daje odbor pismeno.

Glavni odbor izrazi mnenje svoje o vrednosti sadnega drevja, ki je bilo po zajcih poškodovano. To mnenje je izrazil glavni odbor vsled želje c. kr. deželne vlade in sicer zaradi rekurza posestnika Jos. Grudna iz Podsmreke.

Glavni odbor ukrene staviti na vis. c. kr. kmetijsko ministerstvo predlog glede porabe državne podpore v znesku 200 gld., ki je namenjena za spisanje navoda, kako je obdelovati šolske vrte.

Prodaje subvencijskega bika Martina Brenceta v Gorenji vasi glavni odbor ne dovoli.

V dogovoru s c. kr. kmetijsko družbo v Celovcu glavni odbor predlaga vis. c. kr. kupčijskemu ministerstvu kot zastopnika kmetijske družbe kranjske in koroške v državnem železniškem sovetu gospoda Karola Luckmanna iz Ljubljane in kot njegovega namestnika gospoda grofa Goessa.

Vis. c. kr. kmetijskemu ministerstvu se stavi nasvet glede podelitve državnih štipendij za učence družbene podkovske šole.

Za nove ude družbi se sprejmejo gospodje:
 Levstek Ivan, posestnik v Bukovici;
 Zottar Josip, posestnik in notarski koncipient v Ribnici;
 Sojar Jakob, posestnik v Notranjih goricah;
 grof Rattulinsky Vojteh, grajščak v Neudau (na Štajarskem);
 Jamnik Nikolaj, veliki posestnik v Medvodah;
 Toman Friderik, trgovec in profesor v Radovljici;
 Lavrenčič Jakob, trgovec v Sodražici;
 Vesel Josip, trgovec v Zamostcu;
 Obreza Matija, posestnik in župan v Kanderšah;

Šuštaršič Franc, posestnikov sin v Delnicah;
 Korošec Jakob, posestnik v Češnjicah;
 Gregurka Franc, posestnik v Sinji gorici;
 Nj. prevzvišenost princ Polignac v Podvinu;
 Mavec Franc, posestnik v Drašičah;
 Dragovan Anton, posestnik na Soržakih;
 Dragovan Ivan, posestnik na Dol. Lokvici.
 Dragovan Josip, posestnik na Gabrovcu;
 Dragovan Martin, posestnik na Dol. Lokvici;
 Jakob Franc, posestnik v Metliki;
 Fleischmann Lavoslav, posestnik v Metliki;
 Fux Edvard, c. kr. poštar v Metliki;
 Gregorač Franc, učitelj v Metliki;
 Koren Ignacij, posestnik v Metliki;
 Kozjan Jure, posestnik na Božjakovem;
 Pavlič Ivan, kaplan v Metliki;
 Pehani Alojzij, kaplan v Metliki;
 Prosenik Anton, trgovec v Metliki;
 Rome Josip, župnik v Podzemlji;
 Smola Albin, c. kr. okrajni sodnik v Metliki;
 Vukšinič Martin, posestnik na Božjakovem.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 62. Imam majhno drevesnico, v kateri je pa letos vse polno listnih uši, tako, da mlado drevje niti rasti noče. Kaj naj storim, da ta mrčes odpravim? (P. G. v L.)

Odgovor: Proti listnim ušem rabi mnogo sredstev. Priporočajo močno tabačno vodo, ki jo je nesti v skledi v drevesnico in potem vanjo vršičke drevesne pomakati. Listne uši se nahajajo namreč le po neolesenelih poganjkih (vršičkih). Vsaka uš mora biti s tabačno vodo pomočena, drugači ne pogine. Razen tega je še mnogo drugih kemijskih sredstev, ki imajo pa to veliko napako, da le tedaj ugonobijo mrčes, ako so dovolj močna, če so pa močna, škodijo zopet rastlini. Tudi v naši drevesnici v Ljubljani imamo listne uši, kar ni čuda, kajti vsi nasadi sadnega drevja v Ljubljani in okoli Ljubljane kar mrgolé od listnih in krvnih uši. V naši drevesnici, katera ima sedaj nad 30.000 mladega drevja, ni nobeno drugo sredstvo pomagalo, kakor — da smo vse uši z roko pomečkali. Na videz delo, ki se ne dá zvršiti, pa se vendar dá. Precej pomladi je gledati po ušéh ter jih pridno mečkati, potem se pa ne zaplodé tako močno, da ne bi jih bilo moči zatreti. Paziti je pa uši od pomladi do jeseni. Uši, če tudi samo eno, zapaziti je na drevju takoj. Gledati je namreč na zavito listje in na mravlje. Ako je kak list na vršičku le malo zavit, ta je uže sumen. Pogle dati je precej pod list. Na drevju, po katerem lazijo mravlje, so gotovo uši.

Če greste torej vsak teden po dvakrat ali trikrat mimo vseh dreves in kjer kako uš zapazite, precej jo umorite, opravili boste to delo z majhno zamudo dobro, pri tem se pa obvarovali velike škode. Majhni, rdeči in črnopikčasti hrošči, ki jih imenujemo polonice

ali pikapolonice, so kaj koristni, ker preganjajo in jedó listne uši.

Vprašanje 63: Od kod prihaja muhljavost konj in ali je ozdravna? (A. L., župnik v H.)

Odgovor: Muhljavost menda imenujete lišaje po vratu. Ti so nalezljivi in prihajajo od nečednosti. Zdravijo se pa lišaji s pogostim čejenjem in umivanjem bolne kože z zelenim milom ter pozneje z mazanjem s takim milom in terpentinovim oljem. Namesto tega mazila rabi tudi sivo mazilo od živega srebra.

Na vprašanje 64. gosp. A. W. v P. (na dopisnico je vtisnen pečat pošte ljubljanske) ne moremo odgovoriti, ker ni pridejano celo ime. Le toliko Vam odgovarjamo, da dajemo odgovore brezplačno. Zglasite se, kedo da ste; odgovorili bomo radi, celih imen vpraševalcev pa, kakor vidite, sploh ne priobčujemo.

Razne reči.

— Majhen ali velik krompir za seme. „Landw. Jahrbücher“ imajo razpravo prof. Kreusler-ja o rasti krompirjevi, če mali ali veliki krompir sadimo. Tu posnemamo le to: Hranilne snovi velikega krompirja dalj zdrže kot malega. Rastline od velikega semena presežajo še pred začetkom rasti rastline malega. Slabeyše rastline poleg tega veliko hitreje obole. Svetovati je torej ne majhnega krompirja za seme jemati.

— Zoper mravlje na drevesih ni nič boljšega kot zmes saj in pa lanenega olja. S tem namaži deblo tanko krog in krog. Tacega se ne bode nobena mravlja doteknila.

— Razsušene sodove namočiti, nasvetuje „Werkstatt“ tako: Napolni sod s slamo ali slabim senom. Napolni ga potem z vodo in naloži nekaj kamenov. Voda sicer vsa izteče, a namočena slama ali seno povspešuje namako lesa.

— Zoper drisko pri teletih svetuje Postelt v nekem zapadno-pruskem časopisu salicilno kislino v zvezi s taninom. Kakor hitro odpadki hudo grdo, kislo in po gnilem diše, vlij v tele kakega pol litra kamiličnega čaja z enim gramom salicilne kisline in z enim gramom tanina. Ko bi to ne pomagalo, daj čez nekaj ur dvakrat toliko salicilne kisline in tanina. Med tem odstavi tele popolnoma za dva pota, pozneje do popolnega ozdravljenja dopuščaj je le po malem. Ob enem primešaj v krmo in pijačo kravi več dni po dva grama salicilne kisline. Ako si pa bolezen začetkoma zanemarjal, ter začne tele trebuh boleti in je mrazi, tedaj primešaj kamiličnemu čaju še deset gramov opium-tinkture. To večkrat ponovi. Tele pa zavij v gorko odejo. Vsako tele, ki je tako bolno odstrani od drugih, da bolezní ne nalezajo.

— Kjer s premogom kurijo nabere se po zimi toliko žlindre, da ne vedo, kako se je iznebiti. Žlindra da se pa jako ugodno porabiti za potresanje potov po vrtilih. Po množini potresi je 10 do 15 cm. na debelo slabo